

Verksamhetsrapport 2021

Det goda åldrandet

Rapporten omfattar perioden: 2021-01-01 till 2022-05-31

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehåll

Sammanfattning	4	
Inledning	5	
Rapport - omfattning		5
Omvärld - påverkan	5	
Pandemi		5
Befolkningsutveckling		5
Befolkningsutveckling och kognitiv svikt		6
Demografi		6
Bostäder		6
Kompetensförsörjning		7
Nationella påverkansfaktorer		7
Från föregående analys	8	
Hälso- och sjukvårdsavtalet		8
Välfärdsteknik		8
Matdistribution, den goda måltiden och social samvaro		9
Bred informations- och utbildningsinsats		10
Förebyggande arbete med äldre		10
Hälsosamt åldrande		11
Hemtjänst		11
Den goda måltiden - nattfasta		12
Hur Hälsa och omsorg lever upp till uppdraget	14	
Mål- och resultatplan 2020 - 2023		14
Det goda åldrandet		14
Fallskador – övergripande kommentarer		15
Invånare 65+ utan hemtjänst eller särskild boende form – övergripande kommentarer		16
Grunduppdraget - självständighet		17
Förebyggande arbete och hälsosamt åldrande		17
Mötesplatser		17
Preventiva hembesök		18
Anhörigstöd		19
Individens behov i centrum - IBIC		19
Kommunal hälso- och sjukvård		19
Teamarbete		19
Äldreomsorgen		20
Kompetensförsörjning		20

Uppföljning av externa och interna utförare		20
Upplevd kvalitet	20	
Hemtjänst		21
Utvecklingsområden		22
Särskilt boende		23
Utvecklingsområden		24
Förvaltningen rekommenderar	25	

Sammanfattning

Under år 2021 har verksamhetsområde Hälsa och omsorg varit starkt påverkat av pandemin, covid-19. Ett stort fokus har varit och är fortfarande att minimera smittspridningen bland kunder och personal.

Antalet pensionärer 65 år eller äldre kommer att vara relativt oförändrat fram till år 2030. Gruppen 65-79 åringar förväntas minska något medan åldersgruppen 80 år och äldre ökar och därav kan behovet av omvårdnadsinsatser öka. Det är framförallt personer över 80 år som är i behov av särskilt boende eller behov av anpassat boenden typ trygghetsboende.

Trenden fortsätter att den enskilde eller närstående tar kontakt för att diskutera behov av särskilt boende då den befintliga bostaden inte längre fungerar för den enskilde. I flertalet av dessa ärenden finns inget behov av särskilda boendets resurser utan problematiken handlar om bostadens tillgänglighet och närhet till viktiga samhällsfunktioner.

Under år 2021 har Unikom startat upp samverkan mellan kommuner inom Hälsa och omsorgs verksamhetsområde. Erfarenhetsutbytet har handlat om digital tillsyn, dataskyddskonsekvensanalys och säker digital kommunikation (SDK). Samverkansarbetet har påverkats av pandemin och nyanställningar men en fortsatt samverkan medför ett strukturerat sätt utbyta erfarenheter i arbetet med välfärdsteknik framöver.

Under våren har en måltidsutredning genomförts där även Hälsa och omsorg deltagit och under hösten ska förbättringsarbeten påbörjas gemensamt med övriga verksamhetsområden.

Under år 2021 har möjligheten för externa företag att bedriva hemtjänst via LOV varit pausad. Från och med år 2022 är nytt förfrågningsunderlag beslutat, dock har ingen ansökan inkommit ännu.

I den årliga rikstäckande undersökning av äldres uppfattning om kvalitet i hemtjänsten och på särskilda boenden är de svarande fortsatt nöjda. Nöjdheten har ökat på särskilt boende med 3 % och minskat i hemtjänsten. I särskilt boende är 87 % nöjda (år 2020 84%), Skåne 78 % och riket 77%. I hemtjänsten är 87 % nöjda (år 2020 93%) med hemtjänsten som helhet. Jämfört med snittet för Skåne 82 % och för riket 86 %.

Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av arbetet för att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på verksamheten genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Även förmågan att leva upp till förväntningar och krav från invånare, företagare och besökare i kommunen följs upp. Med hjälp av rapporten skapas:

- En transparens av hur väl kommunen lever upp till ställda krav
- Ett lärande och en utveckling
- Ett underlag för framtida prioriteringar

Utöver gruppen förtroendevalda, riktar sig verksamhetsrapporten också till invånare i Östra Göinge och till Hälsa och omsorgs egen personal.

Rapport - omfattning

Rapporten inleds med ett kapitel om omvärld – påverkan. Därefter redovisas en uppföljning av kommunstyrelsens synpunkter på föregående verksamhetsrapport och verksamhetens arbetsinsatser för att leva upp till de politiska målen i mål- och resultatplanen 2020 - 2023 för området ”Det goda åldrandet”. Sist redovisas upplevd kvalitet.

Utgångspunkter är:

- Bra bostäder
- Gemenskap
- Anhöriga
- Självbestämmande
- Digitalisering
- Kompetens - Viktiga jobb

Omvärld - påverkan

Pandemi

Under 2021 och 2022 har verksamhetsområde Hälsa och omsorg varit starkt påverkat av den pågående covid-19 pandemin. Huvudfokus i verksamheten har varit att minimera smittspridningen bland kunder och personal.

Under första halvåret 2021 var mötesplatser och aktiviteter till stor del digitala. Under hösten 2021 kunde fysiska mötesplatser öppnas upp med vissa restriktioner. Digitala mötesplatser kommer framöver fortsatt att vara ett komplement till de fysiska mötesplatserna.

Befolkningsutveckling

Antalet personer 65 år eller äldre (3 350 personer år 2021) kommer att vara relativt oförändrat fram till år 2030 som prognosen sträcker sig. Gruppen 65–79 år förväntas minska med 300 personer. Gruppen 80 år och äldre beräknas öka med ca 260 personer fram till år 2030, vilket för Hälsa- och omsorgs verksamheter är av stor betydelse. I denna åldersgrupp ses en ökning med drygt 100 personer på 5 år vilket med största sannolikhet kommer innebära volymökningar inom äldreomsorgen.

	2017	2018	2019	2020	2021
Invånare 80+, antal	846	843	876	876	893
Framskrivning, förväntat antal invånare 80+ om 5 år	919	970	1 002	1 097	1 135

Källa: www.kolada.se

Befolkningsutveckling och kognitiv svikt

Statistiskt schablonberäknade värden visar att cirka 20 % av Sveriges 80-åringar samt cirka 50% av Sveriges 90-åringar har en demenssjukdom¹.

Tabellen nedan visar den prognosticerade ökningen av antalet personer med demenssjukdom/kognitiv svikt i Östra Göinge kommun 2020-2030.

År	Totalt antal 80+ år	Varav kognitiv svikt (enl. schablon)	Totalt antal 90+ år	Varav kognitiv svikt (enl. schablon)
2020	876	175	172	86
2030 prognos	1097	219	212	106

Källa: Kolada samt SCB.

En kognitiv svikt kan innebära problem med att klara sig själv i den egna bostaden samt en ökad oro och otryggheten vilket förstärker problemen. Insatser från närstående, hemtjänst samt hjälpmedel kan till viss del kompensera problemen, men ofta kommer en brytpunkt där dessa insatser inte längre är tillräckliga. Befolkningsprognosen pekar alltså på ett växande behov av utökat anhörigstöd, dagvård, växelvård och hemtjänst samt demensplatser på särskilt boende.

Personer med intellektuell funktionsnedsättning lever allt längre. Det gör att allt fler av dem utvecklar demenssjukdom/kognitiv svikt².

Verksamheten har i samarbete med demenssjuksköterskan påbörjat ett arbete med kompetenshöjande insatser för personalen för att synliggöra dessa brukares behov av stöd.

Demografi

S C Bs hushållsstatistik³ visar att antalet ensamhushåll ökar i större utsträckning än antalet sammanboende. Hushåll av typen sammanboende med barn blir färre och sammanboende utan barn eller ensamstående utan barn blir fler. Det ökande antalet ensamhushåll i gruppen 65 år och äldre innebär att stödet från anhängvården minskar och kraven på kommunal omsorg och omvårdnad ökar. Ensamhushållen medför också en utmaning avseende den reella och existentiella ensamheten. Hälsa och omsorg behöver därför beakta konsekvenserna av den ökade andelen ensamhushåll i den kommunala äldrevården.

Bostäder

Idag bor många äldre i bostäder som inte är anpassade för målgruppen. Detta kan skapa behov av bostadsanpassning men medför också arbetsmiljömässiga utmaningar för hemtjänst och hemsjukvård. En avgörande framgångsfaktor för verksamhetens förmåga att möta framtidens

¹ Källa: [Demens och olika demenssjukdomar - Alzheimerfonden](#)

² Källa: [LSS | Intellektuell funktionsnedsättning | Demenscentrum](#)

³ Källa: http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101S/HushallT05/

behov av äldreomsorg på ett övergripande plan är därför tillgången till anpassade bostäder samt trygghetsboende med gemensamhetslokal samt med närhet till service såsom affär, apotek och vårdcentral.

Idag finns inte denna typ av bostäder vilket innebär att många äldre vars bostad brister i tillgänglighet ansöker om en plats på ett särskilt boende. Dessa ansökningar avslås då behovet av omvårdnad dygnet runt inte finns. Tillgång till trygghetsbostäder skulle medföra att inflyttningen till särskilt boende minskas eller skjuts framåt, vilket i sin tur innebär en minskning av förvaltningens kostnader.

Kompetensförsörjning

Verksamheten har en stor personalomsättning. Dels pga pensionsavgångar, men även personer som väljer att säga upp sig. Det är betydande svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens inom samtliga professioner.

Nationella påverkansfaktorer

Efter pandemin har det riktats stort fokus på Hälsa och omsorgs olika verksamheter. Många nya lagar, föreskrifter, utredningar och uppdrag har under våren beslutats av regeringen och Socialstyrelsen.

Exempelvis:

- Föreskrift och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS. Riskbedömningar och utbildning. Träder i kraft 1/11-22
- Sammanhållen dokumentation för vård- och omsorgsgivare. Träder i kraft 1/1-23
- Fast omsorgskontakt. Ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när hemtjänstinsatser genomförs. Träder i kraft 1/7-22. Från den 1 juli 2023 ska den som utses till fast omsorgskontakt vara undersköterska.
- Skyddad yrkestitel för undersköterskor. Träder i kraft 1/7-23
- God och nära vård. Ett övergripande mål för omställning inom hälso- och sjukvård.
- Ny socialtjänstlag med fokus på förebyggande insatser, bedrivs evidensbaserat samt möjlighet att ge insatser utan föregående behovsprövning. Utredning pågår.
- Äldreomsorgslag. Ska komplettera SoL. Förebyggande perspektiv, hälsofrämjande, tillgänglig, höja delaktigheten. Förbättra för anhöriga. Ute på remiss.
- Lag om egenvård. Träder i kraft 1/1-23
- Fast vårdkontakt. Ska hjälpa till att samordna vården insatser. Patientlagen.
- Uppdrag kring nationella riktlinjer på området rehabilitering, habilitering och hjälpmedel
- Uppdrag införa nationella kompetenscentrum inom bla äldreomsorg
- Uppdrag att stärka anhörigperspektivet
- Uppdrag om stöd till kommunerna för ett mer likvärdigt och individanpassat stöd till anhöriga
- Uppdrag om bostadsanpassningsbidrag.

Ovanstående är endast ett axplock av de beslut och uppdrag som kommer att påverka verksamheten inom Hälsa och omsorg på olika sätt och i olika grad.

Från föregående analys

I den politiska analysen av verksamhetsrapport Det goda åldrande 2020, finns ett antal områden som politiken särskilt vill lyfta fram som fördjupningsområde.

Hälso- och sjukvårdsavtalet

Kommunstyrelsen efterfrågar vilka effekter Hälsa och omsorg kan se av hälso- och sjukvårdsavtalet mellan kommunen och regionen och om Hälsa och omsorg ser något som kan förbättras i avtalet.

Hälso- och sjukvårdsavtalet liksom Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård har inneburit att en förskjutning av mer specialiserad vård i hemmet från slutenvården till den kommunala hälso- och sjukvården har skett. Utgångspunkten för denna förskjutning är utvecklingen av teambaserad vårdform (mobila team) för de mest sjuka. Den teambaserade vårdformen baseras på ett antal kriterier som många kunder uppfyller. Dessa kriterier kommer under 2022 att ersättas av ”patienten erhåller, eller är i behov att erhålla kommunal hälso- och sjukvård”. En analys av effekterna av detta får Hälsa och omsorg återkomma med i nästa rapport. För berörda patienter är det positivt att vård kan ges i det egna hemmet även vid svårare sjukdomstillstånd.

Brister i informationsflödet vid hemgång från slutenvården, innebär en onödig belastning på den kommunala hälso- och sjukvården att inhämta aktuell information för att kunna ge en patientsäker vård.

Förskjutningen av vården är i linje med intentionerna i Nära vård och innebär att de kommunala hälso- och sjukvårdsresurserna behöver ses över. En effekt är att en översyn behöver göras kring hur den kommunala hälso- och sjukvården ska bedrivas.

Samverkan inom ramen för hälso- och sjukvårdsavtalet fungerar inte alltid som avsett. Regionen och kommunerna är fortfarande inte jämbördiga parter i hälso- och sjukvårdsarbetet på ett övergripande plan utan fortfarande fattar regionen beslut som har en direkt påverkan på den kommunala verksamheten utan att ha en gemensam dialog. För att stödja utvecklingsarbetet finns beslut om att anställa regionala processledare under 2022.

Flera av bilagorna till avtalet behöver ses över då de inte är uppdaterade på flera år.

Välfärdsteknik

KS undrar om utökad användning av digital tillsyn varit möjlig om det inte hade varit frivilligt för den enskilde att välja.

Framtidspaning 5–10 år vad gäller utvecklingen av välfärdsteknik med hänsyn till området Det goda åldrandet.

Hälsa och omsorg ska under hösten 2022 upphandla ett larmsystem där välfärdsteknik ingår som tex i form av trygghetskamera och gpslösningar.

I verksamhetsområdets nyligen framtagna strategi för e-hälsa (bilaga 1 Strategi e-hälsa) finns ett beslut om ”digitalt först”, vilket innebär att digitala lösningar ska vara ett första-handsval både för verksamheten och för individen. För att kunna vidareutveckla införandet av välfärdsteknik behövs organisatoriska och kompetensmässiga förutsättningar i verksamheterna samt strategiska och ekonomiska prioriteringar på ledningsnivå.

Verksamheten behöver ett specialiserat stöd vid upphandling, det uppstår ett för stort glapp i förhållandet mellan digitaliseringsarbete, upphandling och det tekniska stödet. Även samverkan med och genom Unikom behöver stärkas ytterligare.

Utvecklingen av välfärdsteknik inom fem – tio år ser ut att präglas av följande:

- Informationssäkerhet – säker hantering av uppgifter som hanteras av digitala lösningar
- Digitalt stöd/egenmonitorering – att individen genom olika tekniska lösningar ska kunna delta i sin vård och omsorg. Exempelvis genom digitala träningsprogram, olika mätmetoder som skickar resultat direkt till berörd profession etc.
- Säker digital kommunikation(SDK) – att individen och personal inom vård och omsorg kan utbyta uppgifter på ett säkert sätt
- Digitala hjälpmedel/insatser som säkrar upp vissa insatser eller möjliggör ett kvarboende i ordinärt boende. Exempelvis digitalt socialt stöd, digitala mötesplatser, gps-lösningar, läkemedelsrobotar, duschrobotar mm.
- Dialog kring gränsen för eget ansvar och ”samhällets ansvar” för digitala lösningar.
- Dialog kring universell design, det vill säga att generella lösningar fungerar för fler och behovet av individuella lösningar minskar.

Matdistribution, den goda måltiden och social samvaro

Kommunstyrelsen vill (..) föra ett resonemang kring om Hälsa och omsorg enbart ska se över matdistributionen och att maten vi levererar är nyttig, närproducerad osv. för att ge energi och näring. Eller om man ska se det i ett större sammanhang, som ett socialt inspel för att motverka ensamhet, bidra med meningsfullhet och för att de äldre ska få så bra livskvalitet som möjligt. Detta är en diskussion som behöver klargöras.

Hälsa och omsorg ser måltiden som en aktivitet som kan möjliggöra ett socialt sammanhang och bidra med meningsfullhet. Samtidigt måste hänsyn tas till individens behov, ork och möjligheter.

Under 2021 genomfördes en utredning ”Måltidsvän” som syftade till att kartlägga behovet av social samvaro i samband med måltid kopplad till kunder med matdistribution. Utredningen visade att av aktuella kunder var det en till två som skulle kunna tänka sig att antingen åka någonstans för att inta sin måltid eller vara intresserade av en ”måltidsvän” som kom hem till kunden vid vissa tillfällen. Slutsatsen blev att Hälsa och omsorg har valt att inte gå vidare med denna typ av insats.

I samband med flytten av mötesplats Fridebo i Hanaskog var ett önskemål att det skulle gå att äta lunch tillsammans i lokalen. Då den nya lokalen ligger i närheten av Tarketts lunchrestaurang uppfylls detta krav. Hälsa och omsorg kan konstatera att det finns ett ökat intresse att deltagare i samband med aktiviteter på mötesplatsen intar lunch i restaurangen. Samma möjlighet finns i Glimåkra sedan tidigare.

Hälsa och omsorg ser över möjligheten att på ett strukturerat sätt möjliggöra för äldre medborgare att vid vissa tillfällen inta lunch i våra skolrestauranger. En sådan dialog förs gällande den nya matsalen vid Prästavångsskolan, men skulle kunna utvecklas till att omfatta kommunens olika geografiska områden. I detta koncept ser Hälsa och omsorg en möjlighet till möten mellan generationer.

Ytterligare ett förslag som kommit fram är ett utökat samarbete med det lokala näringslivet för att skapa särskilda seniorluncher eller seniorpubar.

Under våren 2022 pågår en måltidsutredning där Hälsa och omsorg deltagit. Parallellt arbetar Hälsa och omsorg vidare med kartläggningen av insatsen matdistribution för att tydliggöra kostnader för matdistributionen och olika lösningar i relation till vad insatsen innebär för hemtjänstens uppdrag (arbetsmiljö, ekonomi, kompetensförsörjning och kvalitet). Denna kartläggning är ännu inte färdigställd.

Bred informations- och utbildningsinsats

Kommunstyrelsen ser att det vore värdefullt att genomföra utbildningsinsatser där såväl förvaltning som politik deltar, för att tillsammans kompetensutvecklas och omvärldsspana kring framtidens äldreomsorg. Det kan till exempel genomföras likt konceptet Göinge Tänker Nytt...

På grund av den rådande pandemin under 2021 har Hälsa och omsorg inte haft möjlighet att genomföra denna typ av insats som efterfrågats. Hälsa och omsorg instämmer i att det vore värdefullt att genomföra denna typ av aktivitet i dialog mellan tjänstepersoner och politiker efter valet.

Förebyggande arbete med äldre

Kommunstyrelsen frågar sig om dessa förebyggande insatser, som kan vara effektiva för att minska fallskador, kan utvecklas ytterligare och om det dessutom finns fler att tillämpa, för att spänna bågen ännu mer.

Hälsa och omsorg arbetar för att utveckla det systematiskt förebyggande arbetet både för personer som har behov av insatser samt genom det hälsosamma åldrandet. Områdena träning, kost, läkemedel samt omgivningsfaktorer är viktiga i det fallförebyggande arbetet.

Biståndshandläggningen kommer att utvecklas genom att de kartlägger en del risker. En arbetsterapeut kommer att anställas, kopplad till biståndshandläggning, för att stärka det rehabiliterande förhållnings sättet och utföra aktivitetsbedömning i samband med handläggningsprocessen.

Hälsa och omsorg ser vikten av att informera om träningsåtgärder vid risk för fall. Enligt evidens är träning en av bästa åtgärderna för att förebygga fall. I dagsläget erbjuder Hälsa- och omsorg tillgång till ett webbaserat träningsprogram (Exorlive) som finns tillgängligt på kommunen hemsida. Samma träningsprogram används till kunder som behöver träna sin styrka och balans. Ett förbättringsområde är behovet av mer generell information till kommuninvånare om vad individen själv på ett enkelt sätt kan göra för att förebygga fallskador.

Vid preventiva hembesök för 77-åringar informeras om risker och förebyggande åtgärder kopplat till bland annat fall. Inom hälsosamt åldrande finns olika aktiviteter kopplade till förebyggande åtgärder exempelvis Senior sport school, promenadgrupper mm.

Gällande samhällsplanering finns en förbättringspotential genom att professioner inom Hälsa- och omsorgs verksamheter samverkar tex i tillgänglighetsfrågor där arbetsterapeuter, fysioterapeuter, handläggare inom bostadsanpassning och äldre pedagog kan bidra.

Fixartjänsten finns med i de rekommendationer som Socialstyrelsen ser som viktiga för att förebygga fallskador.

Uppdrag för kommunens fixartjänst har fortsatt påverkats av pandemin, men har ökat från 50 ärenden år 2020 till 71 ärende år 2021. Av dessa 71 ärende var 30% par och 70% ensamstående. En majoritet är kvinnor, 85% och resterande 15% är män.

Hälsosamt åldrande

Kommunstyrelsen efterlyser samtidigt en redogörelse kring när Hälsa och omsorg anser att ensamhet blir ett problem för den enskilde och vad det baseras på. Anses det till exempel finnas ett normalläge för ensamhet enligt Hälsa och omsorg? Vidare ser kommunstyrelsen gärna en uppföljning av arbetet kring ensamhet hos äldre över tid, kopplat till de insatser som har gett effekt och inte. Det skulle möjliggöra för kommunstyrelsen att få en enhetlig bild och lättare kunna följa utvecklingen inom området.

Hälsa och omsorg har tagit del av forskning som talar om olika sorters ensamhet - ofrivillig ensamhet samt existentiell ensamhet⁴. Den existentiella ensamhet som drabbar många sköra äldre kan enligt vissa forskningsrapporter vara svår för äldreomsorgen att bemöta. Det framgår att i dessa fall har frivilliga, med sin långa livserfarenhet, en roll som personal och närstående inte kan fylla. Den äldre har en beroendeställning till personalen och ofta inte vill belasta sina närstående.

Med ett ökat antal levnadsår kan det uppstå ett läge där den sociala kretsen kring individen förändras. Den sociala kretsen minskar oftast och en ofrivillig ensamhet kan uppstå. I några av dessa fall blir ensamheten ett så stort problem att den enskilde söker särskilt boende utifrån otrygghets- och ensamhetsaspekter.

Hälsa och omsorg kan konstatera att även pandemin kan ha påverkat personers känsla av ensamhet och isolering.

Uppföljning av arbetet kring ensamhet över tid kräver resurser och kompetens som inte finns i verksamheten.

Hemtjänst

Genomlysning av hemtjänsten är genomförd och i nästa rapport efterfrågas hur Hälsa och omsorg arbetar med och tar till sig slutsatserna från genomlysningen och hur dessa ska integreras i verksamheten.

Under 2021 har en flerårig handlingsplan (2021 – 2023) tagits fram utifrån den utredning som gjorts. I handlingsplanen framgår vilka olika processer och aktiviteter som berörda verksamheter ska genomföra. Planen innehåller också processer som är övergripande såsom kompetensutveckling och personalförsörjning. Alla processer och aktiviteter utgår ifrån tillitsstyrning som samtidigt ska balanseras med kravet på kontroll och uppföljning. Integreringen av det som benämns ”ny hemtjänstmodell” sker genom utbildningsinsatser, workshops och arbetsmöten.

---

⁴ [Svårt att bemöta existentiell ensamhet hos sköra äldre - | forskning.se](https://www.forskning.se/svart-att-bemota-existentiell-ensamhet-hos-skora-aldre)

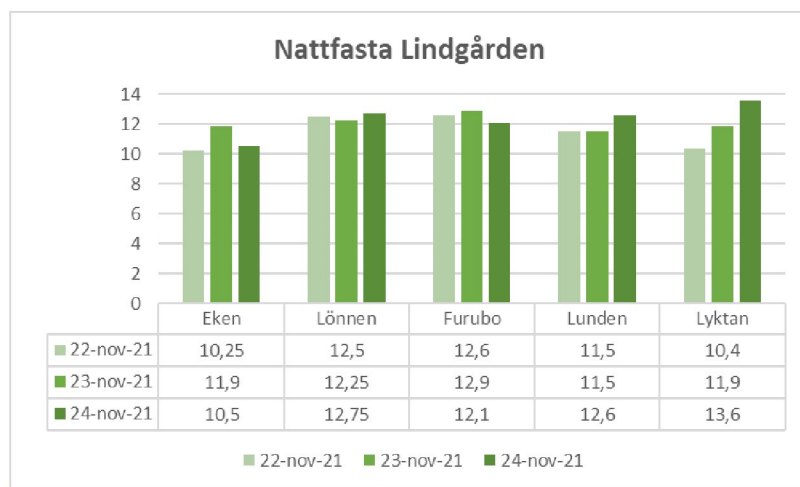
Den goda måltiden - nattfasta

Hur ser nattfastan ut på samtliga äldreboenden i kommunen, oavsett regi?

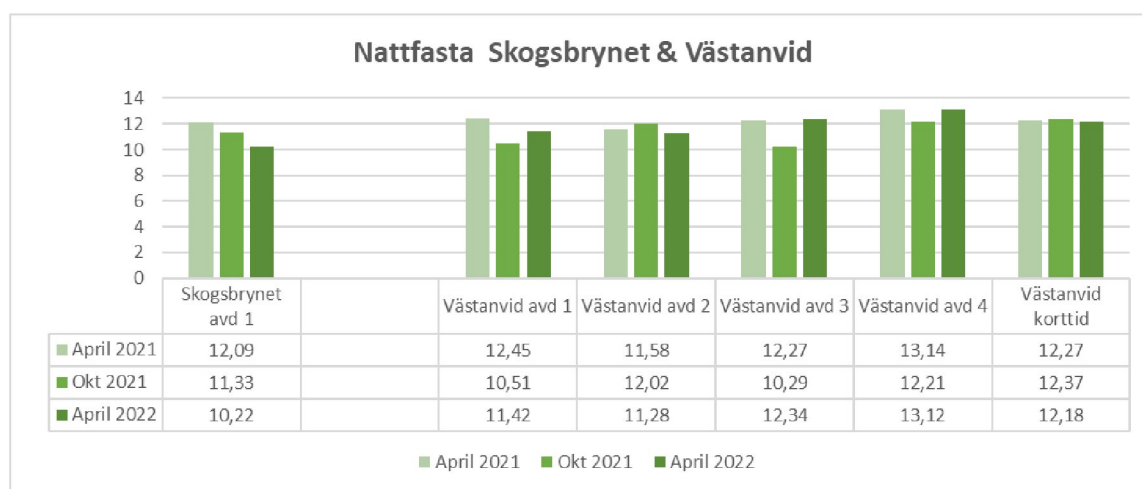
Enligt kommunens lokala och Socialstyrelsens nationella riktlinjer bör en kunds nattfasta vara max 11 timmar. För att korta nattfastan ska extra mellanmål på kvällen, under natten eller en tidig förfrukost erbjudas kunder på särskilt boende. Medelvärdet för nattfasta inom kommunens särskilda boende vid senaste mätningen (i april 2022) uppgick till 11 timmar och 18 minuter. Det är en minskning med 38 minuter sedan mätningen oktober 2021.

Av de kunder som har en nattfasta över 11 timmar, vilket är 50 st (75 %), har 22 st (44 %) blivit erbjudna kvällsmål/nattmål/förfrukost, men tackat nej. Personalen erbjuder enbart om kunden är vaken, därav kan målet inte vara 100%. Om dessa kunder hade tackat ja och ätit ytterligare måltider hade kommunens medelvärde minskat med 34 minuter, vilket innebär ett nytt medelvärde på 10 timmar och 44 minuter.

Det kommer fortsatt arbetas mer med erbjudande och även med att göra individuella planer för kunderna

Mätning utförd tre dagar i sträck i november år 2021.

Mätning utförd vid tre olika tillfällen under år 2021 och 2022.

I den interna verksamheten håller dietisten i ett utvecklingsarbete kring måltidsintag över dygnet. Arbetet planeras pågå under flera år och innehålla bland annat finger-food, "tea-lady", näringsshots och fokusgrupper med kostombud.

Hur Hälsa och omsorg lever upp till uppdraget

I detta kapitel redovisas vanligtvis resultat från bla fallskador och antal invånare 65+ utan insatser från äldreomsorgen. Dessa siffror finns ännu inte att tillgå då exempelvis Kolada publicerar siffrorna för 2021 först vecka 39 år 2022. På vissa ställen redovisas därför tidigare siffror, men med en fördjupad analys.

Mål- och resultatplan 2020 - 2023

VO - Mål	
År 2023 ska äldre Göingebor kunna leva ett aktivt liv och åldras med fortsatt deltagande i samhället	Strategier Det goda åldrandet
Fler personer ska vara självständiga i sitt dagliga liv med inga, eller så få insatser som möjligt.	Strategier Det goda åldrandet
År 2021 upplever chefer och medarbetare att Östra Göinge kommun är en konkurrenskraftig arbetsgivare	

Politiska prioriteringar

Mål: År 2023 ska äldre Göingebor kunna leva ett aktivt liv och åldras med fortsatt deltagande i samhället

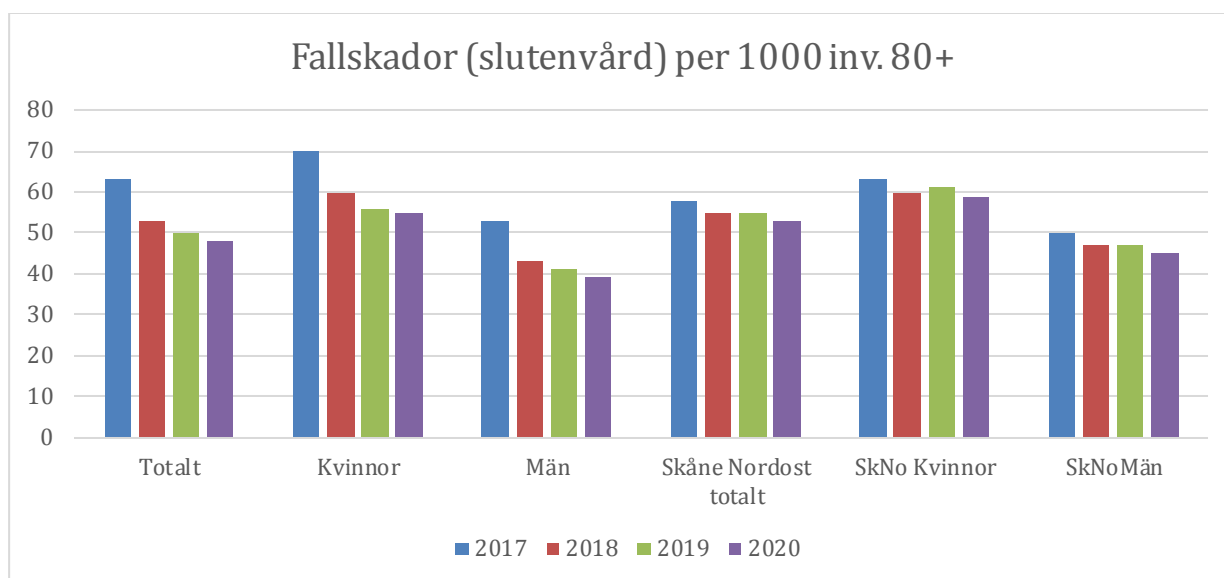
Resultatindikatorer

- Fallskador bland personer 80+ (antal per 1000 invånare, sjukhusbesök) Målnivå 2023 - 60
Invånare 65+ utan hemtjänst eller särskilt boende form. Målnivå 2023 - 88

Det goda åldrandet

Verksamhetsmål			
År 2023 ska äldre Göingebor kunna leva ett aktivt liv och åldras med fortsatt deltagande i samhället	Strategier Det goda åldrandet		
Resultatindikator	Resultat 2020	Mål 2021	Målnivå politik 2023
Fallskador bland personer 80+ (antal per 1000 invånare, sjukhusbesök)	48		60
Invånare 65+ utan hemtjänst eller särskilt boende form	89 %		88%

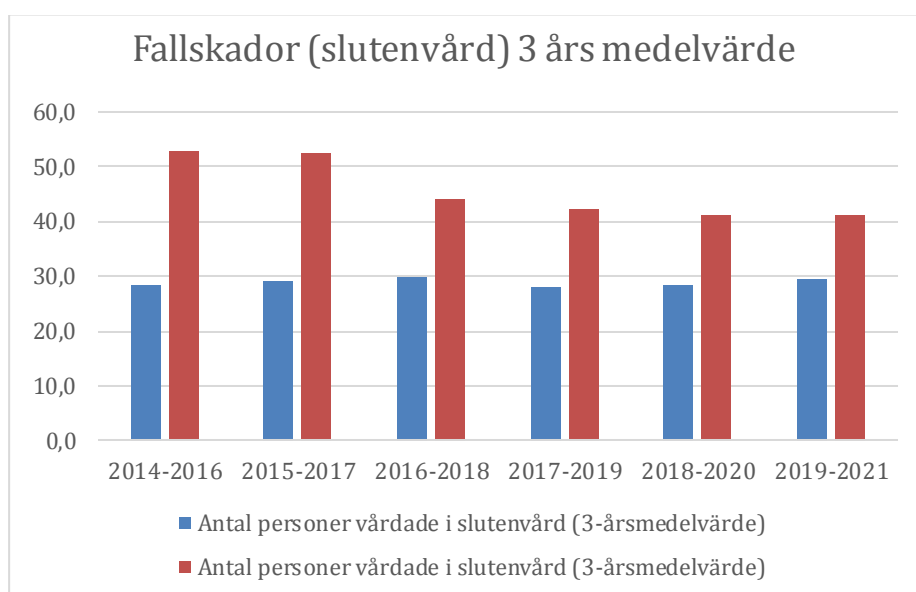
Fallskador – övergripande kommentarer

Källa: Kolada och Socialstyrelsens patientregister. Resultatindikatoren beskriver antal personer som vårdats i slutenvård pga. fallskador per 1000 invånare 80+ år. Det avser endast personer som vårdades inom slutenvård på grund av fall, d.v.s. som blivit in- och utskrivna från sjukhus.

Resultatet visar att antalet fallskador (per tusen invånare) som resulterar i slutenvård för personer 80 år eller äldre minskar för både kvinnor och män år från år. Enligt serien som redovisas nedan kan Hälsa och omsorg konstatera en nedåtgående trend för ålderskategorin 80+ om än att kurvan planar ut senaste åren.

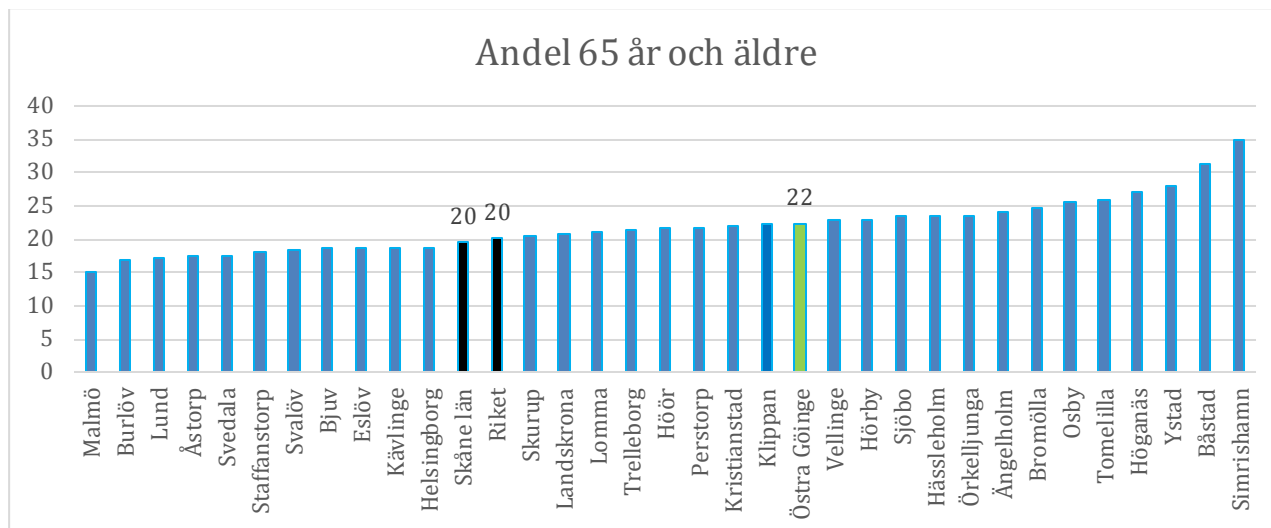
Hälsa och omsorg kan konstatera att samma trend inte återspeglas i ålderskategorin 65-79. Detta föranleder att en fördjupad analys behöver göras kring vilka förebyggande insatser riktade till denna åldergrupp som kan vara aktuella.

Källa: Socialstyrelsens statistikdatabas

Invånare 65+ utan hemtjänst eller särskild boende form – övergripande kommentarer

Östra Göinge har en något högre andel medborgare som är 65 år eller äldre än vad snittet för Skåne län och riket har.

Källa: Kommun och landstingsdatabasen, Kolada

Andelen invånare som är 65 år eller äldre och inte har hemtjänst eller särskild boendeform är fortsatt på samma nivå som föregående år. Skillnaden är att andelen som har insatsen särskild boendeform varit något mindre och andelen med insatsen ordinärt boende är något större, men på totalen är andelen densamma som föregående år.

Under hösten år 2021 beviljades många ansökningar om särskilt boende och flertal platser fick köpas.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
65+ i särskild boendeform, andel (%)	4,4	4,5	4,5	4,3	3,9	4,0
65+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	6,4	6,7	6,9	6,9	7,0	
65+ i särskild boendeform eller med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	10,8	11,2	11,3	11,2	11,0	
Invånare 65+ utan hemtjänst i ordinärt boende eller särskild boendeform, andel (%)	89,2	88,8	88,7	88,8	89,0	
Invånare 65+, antal	3218	3264	3279	3292	3297	3350

Nyckeltalen i Kolada är formade så att det är invånare 65+ med hemtjänst eller särskild boendeform som redovisas men resultatindikatorn i mål och resultatplanen är uttryckt som invånare 65+ utan hemtjänst eller särskild boendeform

Invånare 65+ utan hemtjänst i ordinärt boende eller särskild boendeform, andel (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Kvinnor	86,6	86	85,4	85,7	85,8
Män	91,8	91,8	92	91,9	92,3

Grunduppdraget - självständighet

Verksamhetsmål			
Fler personer ska vara självständiga i sitt dagliga liv med inga, eller så få insatser som möjligt.		Strategier Det goda åldrandet	
Resultatindikator	Mitt resultat 2021	Mål 2021	Målnivå politik 2023
Åtgärder mot fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa för personer i särskilt boende, andel (%)			
Åtgärder mot fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa för personer med hemsjukvård i ordinärt boende, andel (%)			

Uppgifterna ovan tas från systemet Senior alert. Systemet har under pandemin inte använts tillräckligt för att få fram ett pålitligt resultat.

Förebyggande arbete och hälsosamt åldrande

”Man möter helgen lättare”
Deltagare på fredagsaktivitet mötesplats Trollebo

Aktiviteterna inom hälsosamt åldrande (förebyggande verksamhet) utgår från den evidens som finns. Fokus ligger på att få en blandning av aktiviteter som stärker både fysisk, psykisk och social hälsa.

På grund av pandemin har verksamheten under 2021 inte kunnat ha några seniorkurser så som Håll dig i gång och Ipadkurs utan fokus har legat på digitala mötesforum.

Antalet frivilliga har minskat under pandemin. Nedstängda mötesplatser genererade färre frivilliga och de frivilliga som var aktiva väntade på att få starta upp verksamheterna igen. Likaså på särskilt boende väntar frivilliga på att få starta upp verksamheterna igen.

Mötesplatser

Nyckeltal öppen verksamhet äldreomsorg	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Frivilligverksamhet							
antal öppna mötesplatser för äldre	7	8	8	7	7	7	5
antal frivilliga vid mötesplatserna	51	59	70	61	97		57
antal aktivitetstillfällen	375	390	376	359	350	87	66
antal besök	9418	9631	9724	9381	9646	2437	1391

Under 2021 och fram till idag är 5 mötesplatser öppna mot tidigare 7. Detta beror dels på att Röda korset lagt ner sin besöksverksamhet och dels på att Svenska kyrkan i Knislinge inte har kunnat ha verksamhet på Västanvid då det inte funnits tillgång till lokal.

Pandemin har haft stor påverkan på verksamheten under 2021 och början av 2022. Anpassningar och omställning till digitala mötesplatser har gjorts. Under hösten år 2021 kunde Café Skogsbrynet, Fridebo, Färevallen och Trollebo Bingo öppna. Lindgårdens träffpunkt och Trollebo underhållning öppnades först våren 2022. Dessa har fortfarande begränsat deltagarantal pga fortsatt smittspridning och för att undvika trängsel.

Aktiviteter som genomförts under 2021 i den förebyggande verksamheten

- Digital mötesplats. Tex bingo, musikquiz, Knutsfest, odlingsglädje, föredrag, syjunta, ExorLive
- Flytt av Fridebo, mötesplatsen i Hanaskog
- Livemusik i Göinge, Glimåkra, Hanaskog och Sibbhult.
- Covidsäkrad promenadgrupp Glimåkra
- Covidsäkrad trimbingo samt promenader i Hanaskog
- Covidsäkrad bingo inomhus i Hanaskog och Glimåkra under hösten
- Föreläsning Naturens betydelse för hälsan
- Utomhusmötesplats

Analys mötesplatser

Utomhusmötesplatsen lockade inte så många deltagare, vilket troligtvis berodde på att aktiviteten genomfördes under hösten med höstväder.

Flytten av Fridebo har fått positiva effekter. Fler personer äter i matsalen och några av dessa deltar även på mötesplatsen. Det har dessutom tillkommit nya deltagare.

Många deltagare på Trollebo mötesplats äter på Västergård och får på så sätt social gemenskap även innan aktiviteten på mötesplatsen startar.

Den digitala mötesplatsen når inte ut till alla de deltagare som brukar vara på fysisk mötesplats och vice versa. Det finns dock de som efterfrågar en digital mötesplats. Erfarenheten från pandemiären är att mötesplatser därför framöver behöver finnas i både fysisk och digital form.

"Hade jag inte haft mötesplatsen att gå till hade jag suttit hemma och mått dåligt"

Deltagare Mötesplats

Preventiva hembesök

Under våren 2021 slutfördes 77års-samtal (födda 1943) som inte hunnits med under 2020 (32 st). 77års-samtal (födda 1944) genomfördes från juni och framåt (108 st). Med anledning av pandemin har de preventiva hembesöken genomförts via telefon under 2021 och fram till mitten av april 2022. Därefter återgick verksamheten till fysiska hembesök.

Analys preventiva hembesök

En indikator för de preventiva samtalens effekt är att fler personer reflekterat över sin boendesituation efter genomfört samtal, något som verksamheten arbetat aktivt för under året. Ytterligare en indikator för vikten av samtalen är att personal inom förebyggande verksamhet kan bli uppringda efter flera år gällande saker som tagits upp under samtalet. Det visar att

personer sparar material och telefonnummer för att använda vid behov av hjälp eller information. Telefonbesöken har fungerat bättre än förväntat.

Anhörigstöd

Anhörigstöd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
antal deltagare i anhörigcirkel	0	15	13	6	6		-
antal anhöriga som fått avlastning i dagvård	19	16	15	17	14		13
antal anhöriga som fått avlösning i hemmet	14	10	10	17	24		17
antal anhöriga som fått avlösning i växelvård	11	11	11	10	9		12
antal anhörigvårdarkort	28	32	29	30	33		22
antal förebyggande hembesök till anhöriga	25	26	44	29	17		16
Stödsamtal med anhöriga			222	155	206		229

Individens behov i centrum - IBIC

Under 2021 har myndighetsenheten arbetat med fortsatt implementering av IBIC som utredningsmall. Idag pågår ett arbete med undernivåer och målformulering vilket kommer att resultera i att biståndshandläggares utredningar ger en tydligare behovsbild. Denna bild kommer sedan att brytas ner ytterligare av vårdpersonalen när genomförandeplanen skrivs tillsammans med den enskilde.

Kommunal hälso- och sjukvård

Den kommunala hälso- och sjukvården har under perioden fortsatt arbetet gällande SIP (samordnad individuell plan) samt kvaliteten i dessa tillsammans med patienterna och region Skåne.

Det förebyggande arbetet som sker i form av riskbedömningar och åtgärder i samband med risk för fall, undernäring och trycksår har till viss del fått stå tillbaka pga pandemin, vakanser och stor personalomsättning.

Teamarbete

Det kommer att göras ett omtag under år 2022 avseende teamarbete. Teamarbete innebär att samtliga professioner, dvs vårdpersonal, enhetschef, sjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut mfl samarbetar för att på bästa sätt tillgodose varje enskild kunds individuella behov. Arbetet sker genom planerade möten men även i det dagliga arbetet.

Äldreomsorgen

Hemtjänsten har påbörjat ett arbete enligt arbetsmodellen ”Grupper i gruppen” för att öka kontinuitet och kvalitet till varje kund. Arbetsmodellen går ut på att ett mindre antal personal gemensamt har ansvar och schemaläggs för ett mindre antal kunder. Den nya lagstadgade ”fast omsorgskontakt” kommer att tas med i arbetsmodellen.

Under år 2021 genomgick all omvårdnadspersonal interna utbildningar inom bemötande, socialdokumentation och värdegrundarbete.

Kompetensförsörjning

Under 2021 har verksamheten tagit fram nya kravprofiler för och infört ny titulatur, stödassistent, stödpedagog, boendestödjare samt boendestödspedagog. Genom det har nyrekryteringar gjorts med rätt kompetens. Vidare har utbudet av sökande ökat pga den nya titulaturen samt karriärmöjligheten.

Hälsa och omsorg arbetar under 2022 med att ta fram en kompetensförsörjning- och kompetensutvecklingsplan. Här ingår även att ta fram prioriterade utvecklingsområde där specialisering för undersköterskor och sjuksköterskor ingår, tex specialistundersköterska i välfärdsteknik, demens, rehabiliterande förhållningssätt osv.

Hälsa och omsorgs ledningsgrupp har våren 2022 fattat beslut om att inleda process för Silvia-certifiering av Skogsbrynet som kommer bli kommunens demenscentrum. Certifieringsprocessen innebär en stor utbildningssatsning inom demensvård för all personal som kommer röra sig i lokalerna, från vaktmästare till undersköterskor och enhetschefer. Satsningen skulle göra Skogsbrynet och Östra Göinge till en av 6 skånska kommuner som kan stoltsera med Silvia-certifierat boende för äldre.

Uppföljning av externa och interna utförare

Både extern och interna utförare följs årligen upp genom verksamhetsuppföljning. MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) och SAS (socialt ansvarig samordnare) håller i verksamhetsuppföljningen och den utförs enligt strukturerad modell genom granskning och intervjuer med olika professioner på berörd enhet. Uppföljningen sammanställs av MAS och SAS i en rapport som sedan bryts ner av ansvariga chefer till en handlingsplan med tidsplan utifrån framkomna förbättringsområden.

Upplevd kvalitet

Öppna jämförelser är en undersökning som årligen utförs av Socialstyrelsen (förutom år 2021) för att mäta kvaliteten i äldreomsorgen⁵. Enkät skickas ut till kunderna i samtliga kommuner i Sverige. Svarsfrekvensen är ca 50% i särskilt boende och ca 60% i hemtjänsten.

Östra Göinge har genom åren legat över både skånesnittet och rikssnittet i princip samtliga undersökta områden, och så ser det ut även detta året. Det finns en viss spridning på enhetsnivå.

---

⁵ [Öppna jämförelser – Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? - Socialstyrelsen](#)

Hemtjänst

Källa: Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Resultat 2022.

Tabellen ovan visar på att nöjdheten i hemtjänsten har minskat genom åren. Trots det är flertalet kunder sammantaget mycket nöjda med hemtjänsten. Östra Göinge har en större nöjdhet jämfört både med Skåne och riket.

86% av kunderna upplever att personalen tar hänsyn till kundens åsikter och önskemål om hur insatserna ska utföras och 57% upplever att de kan påverka vilka tider personalen kommer. Båda dessa ligger flertal procent över snittet i Skåne och riket.

I undersökningen framkommer också att kunderna upplever att personalen i hemtjänsten i Östra Göinge har ett bra bemötande.

	Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?				
	Ja, alltid	Offast	Ibland	Sällan	Nej, aldrig
Östra Göinge 2019	78	19	1	1	0
Östra Göinge 2020	78	21	1	0	0
Östra Göinge 2022	77	19	2	2	0
Skånelän 2019	70	26	4	1	0
Skånelän 2020	68	27	4	1	0
Skånelän 2022	63	31	5	1	0
Riket 2019	73	23	3	0	0
Riket 2020	73	24	3	1	0
Riket 2022	69	27	3	1	0

Källa: Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Resultat 2022.

Vidare upplever 91% av kunderna att man har ett stort förtroende för personalen (jämfört 83% i Skåne och 87% i riket).

Kunderna upplever att personalen kommer på avtalad tid och är nöjda med hur personalen utför sina arbetsuppgifter. Samtliga parametrar ligger över både Skåne och rikssnittet.

Enligt undersökningen så upplever färre kunder år 2022 att personalen har tillräckligt med tid att kunna utföra sitt arbete. Trots det ligger Östra Göinge över snittet.

Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig?					
	Ja, alltid	Oftast	Ibland	Sällan	Nej, aldrig
Östra Göinge 2019	45	40	8	5	2
Östra Göinge 2020	46	40	8	5	2
Östra Göinge 2022	42	40	8	4	5
Skånelän 2019	39	40	11	7	3
Skånelän 2020	37	41	11	7	3
Skånelän 2022	33	40	13	9	5
Riket 2019	41	41	10	6	2
Riket 2020	40	41	10	5	2
Riket 2022	37	42	11	7	3

Källa: Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Resultat 2022.

Kunderna upplever trygghet att bo hemma med stöd från hemtjänsten.

Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten?					
	Mycket tryggt	Ganska tryggt	Varken tryggt eller otryggt	Ganska otryggt	Mycket otryggt
Östra Göinge	52	38	7	2	1
Skånelän	38	43	13	5	2
Riket	43	41	11	3	1

Källa: Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Resultat 2022.

Enligt undersökningen har 29% av kunderna upplevt mer ensamhet under pandemin än tidigare. Detta är jämförbart med snittet i övriga Skåne (30%) och riket (32%).

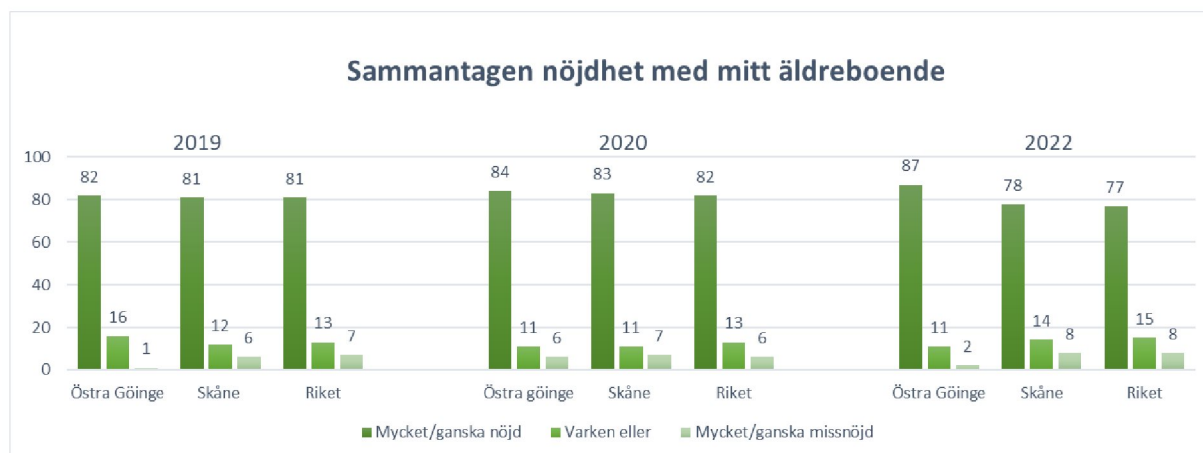
Färre kunder (6%) har avstått från någon hemtjänstinsats under pandemin i Östra Göinge, jämfört med 14% som avstått i övriga Skåne och riket.

Utvecklingsområden

De områden där hemtjänsten enligt Socialstyrelsens undersökning har lägst antal positiva svar på är:

- Vart kunden ska vända sig för att framföra synpunkter och klagomål
- Att kunden kan påverka vilka tider personalen kommer
- Att personalen har tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete
- Att personalen meddelar i förväg om tillfälliga förändringar
- Hur lätt det är att få kontakt med hemtjänstpersonal vid behov

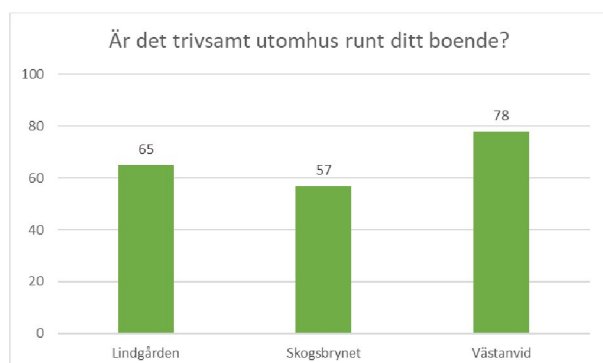
Särskilt boende

Källa: Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Resultat 2022.

Tabellen ovan visar på att nöjdheten för kunder med särskilda boende i Östra Göinge har ökat genom åren medan det i Skåne och i resten av Sverige har minskat. 87% är sammantaget ganska eller mycket nöjda i Östra Göinge, vilket är långt högre än Skåne och rikssnittet.

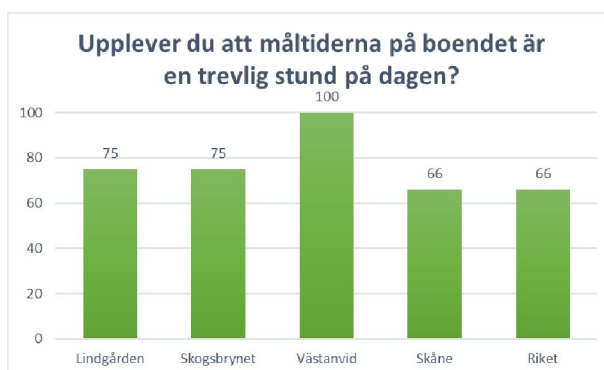
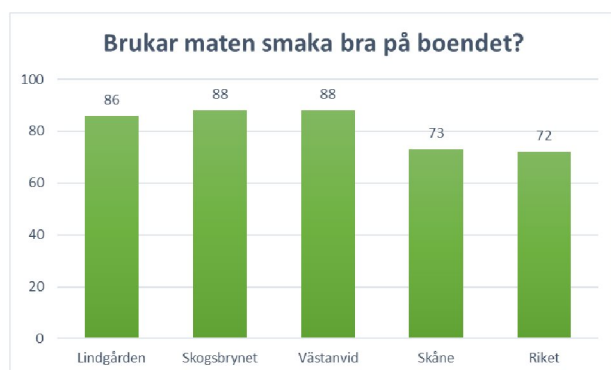
Kunderna upplever att de trivs i sitt rum samt att de allmänna utrymmena är trivsamma. Trivseln när det gäller utomhusmiljön dras ner av Skogsbrynet, vilket kan förklaras med att Skogsbrynet just nu är en byggarbetsplats.

Källa: Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Resultat 2022.

Avdelningarna för permanent boende på Västänvid tillagar idag samtliga måltider dock inte korttidsenheten. Det upplevs av kunder, anhängiga och medarbetare som väldigt positivt.

När det gäller maten så får både smaken på maten och trivseln vid måltidsstunderna höga omdömen på samtliga boende. Samtliga parametrar ligger betydligt högre än snittet både i Skåne och riket.

Enligt undersökningen uppger 91% att det känns tryggt att bo på det särskilda boendet, jämfört med 87% i Skåne och 86% i riket.

86% av kunderna upplever att personalen har tillräcklig tid för att kunna utföra sitt arbete hos dom. Detta är betydligt högre än snittet i Skåne som är 71% och snittet i Sverige som är 69%. Kunderna i Östra Göinge upplever även att personalen har ett bra bemötande och har ett stort förtroende för personalen.

	Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?				
	Ja, alltid	Offast	Ibland	Sällan	Nej, aldrig
Östra Göinge 2019	62	35	3	0	0
Östra Göinge 2020	58	39	2	2	0
Östra Göinge 2022	62	37	2	0	0
Skåne 2019	57	36	6	1	0
Skåne 2020	56	37	6	1	0
Skåne 2022	53	39	7	1	0
Riket 2019	56	37	6	1	0
Riket 2020	55	38	5	1	0
Riket 2022	52	40	7	1	0

	Känner du förtroende för personalen på ditt äldreboende?			
	Ja, för all personalen	Ja, för flertalet personal	Ja, för några personal	Nej, inte för någon personal
Östra Göinge 2019	41	48	11	0
Östra Göinge 2020	38	52	9	2
Östra Göinge 2022	44	50	6	0
Skåne 2019	40	44	15	1
Skåne 2020	37	48	15	1
Skåne 2022	34	46	19	1
Riket 2019	40	45	15	1
Riket 2020	37	48	15	1
Riket 2022	34	47	18	1

I undersökningen uppger 42% av kunderna att de besvärats av ensamhet i högre utsträckning under pandemin jämfört med tidigare. Siffran skiljer sig inte märkbart från resten av Sverige som har ett snitt på 41%.

Utvecklingsområden

De områden där de särskilda boendena enligt Socialstyrelsens undersökning har lägst antal positiva svar på är:

- Möjligheterna till att komma utomhus
- Aktiviteterna som erbjuds på boendet (flertalet svarande har ingen åsikt)
- Påverkansmöjlighet till vilka tider kunden kan få sin hjälp
- Att personalen meddelar i förväg om tillfälliga förändringar
- Möjlighet att träffa läkare vid behov

Förvaltningen rekommenderar

- Arbeta för att utveckla det systematiska förebyggande arbetet.
- Kontinuerlig bevakning och analys av hur nya lagar, författningar och uppdrag påverkar verksamheten.
- Utarbeta en plan för arbete med ”God och nära vård”.
- Fortsatt arbete med kompetensförsörjningsanalys och kompetensförsörjningsplan.